

Ordlista för Planeringsunderlag 2026–2028

Begrepp	Förklaring
AR	Förstärkt verklighet, direktsänd betraktelse av en fysisk, verklighetstrogen miljö vars element förstärks (eller kompletteras) med datorgenererade sinnesintryck som ljud, video, grafik eller GPS-data.
Automatisering	Införande av steg i en process som gör att den mer eller mindre går av sig själv.
Avskrivningar	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad nyttjandetid.
BNP (bruttonationalprodukt)	Ett mått på den totala ekonomiska aktiviteten i ett land under en tidsperiod, vanligen ett år.
Cirkulära affärsmodeller	Cirkulära affärsmodeller skapar värde genom att förlänga produkters livscykel och minska miljö- och klimatpåverkan.
Demografi	Befolkningens fördelning, storlek och sammansättning.
Driftsbidrag	Ersättning till förvaltning och bolag från uppdragsgivande nämnd.
Egenmonitorering	Egenmonitorering innebär att patienten själv mäter och registrerar värden, ofta med stöd av digital teknik. Det handlar om objektiva värden såsom blodtryck och vikt, men även subjektiva självskattningar såsom mående-dagbok och smärtskattning.
Eget kapital	Skillnaden mellan tillgångar och skulder, det vill säga hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel.
Ersättningsmodell	Modell för att ekonomiskt ersätta utförare för att bedriva verksamhet.
EU: statsstödsregler	Regelverk inom EU som styr hur offentliga aktörer får stödja verksamheter med offentliga medel, så att snedvridning av konkurrensen undviks.
Friskfaktorer	Förutsättningar som gör att medarbetare mår bra och presterar på arbetet.
Färdplan mot en god och nära vård	Länsgemensam strategi som beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030.
Generella statsbidrag	Bidrag från staten utan specifika krav på motprestation.

Humanoida robotar	Robot med en form byggd för att likna den mänskliga kroppen
Huvudprocesser	De processer verksamheten har för att leverera så att verksamhetens syfte uppfylls, att jämföra med stöd- och ledningsprocesser som ger stödjande och styrande förutsättningar för huvudprocesserna.
Hållbarhetsklivet	Hållbarhetsklivet är Västsveriges samlade initiativ för en hållbar besöksnäring.
Inflation	En ökning av den allmänna prisnivån som gör att man kan köpa färre varor och tjänster för samma mängd pengar.
Inkomstbasbelopp	Belopp som årligen fastställs av regeringen för att bland annat räkna upp inkomst- och tilläggspensioner.
Inkubatorer	Miljö med gynnsamma förutsättningar för nystartade forsknings- och innovationsbaserade tillväxtföretag.
Internhandel	Handel som bedrivs inom en organisation.
IoT (internet of things)	Teknik som gör att vardagsföremål, maskiner, fordon och byggnader, med inbyggd elektronik och internetuppkoppling, kan styras eller utbyta data över nätet.
Jämställdhetsintegrering	Jämställdhetsperspektiv beaktas i arbetssätt och beslut.
Kommunalekonomisk utjämning	System för att jämna ut strukturella intäcks- och kostnadsskillnader mellan kommuner och regioner.
Kommunernas klimatlöften	En satsning drivet av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen, där kommuner i Västra Götaland kan anta 30 klimatlöften.
Kontinuitetsplanering	Kontinuitetsplanering handlar om att planera för att upprätthålla sin verksamhet på en acceptabel nivå, oavsett vilken störning den utsätts för.
KoK-boken (krav- och kvalitetsboken)	Västra Götalandsregionens förfrågningsunderlag enligt lagen om valfritetssystem för utförare inom Vårdval vårdcentral.
Kunskapsstyrning	Nationellt system för gemensam utveckling av hälso- och sjukvården med syfte att göra den kunskapsbaserad, säker, individanpassad, jämlik, tillgänglig och effektiv.
Life science	Bransch bestående av företag, universitet, högskolor samt olika offentliga aktörer som genom sin verksamhet bidrar till att förbättra människors hälsa.
LPIK	Index för regionsektorn som speglar prisutvecklingen baserat på en kort av kostnadsslag som är representativa för en region.
Lågkonjunktur	Period då den totala efterfrågan på varor och tjänster är mindre än vad som skulle kunna produceras, vilket ofta tar sig uttryck genom stigande arbetslöshet och låg tillväxt

Lärmiljöer	Fysisk eller virtuell miljö där lärande är tänkt att äga rum.
Masskadehantering	Hantering av en stor mängd skadade personer på en och samma gång.
Material i vården (MiV)	En prioriterad insats i Logistik- och försörjningsprogrammet där syftet är att effektivisera materialförsörjningen inom vården och på så sätt frigöra tid och öka beredskap.
Medfinansiering	Finansiering av en annan parts kostnader eller investeringar, vanligt förekommande i statliga infrastrukturprojekt.
Mobil vård	Vårdform där vården kommer till patienten i stället för att patienten ska ta sig till en vårdcentral eller ett sjukhus.
Mobilitet	Möjligheten till förflyttning mellan fysiska platser.
Måldokument	Västra Götalandsregionens fyra övergripande strategier för att uppfylla visionen om det goda livet.
Nationella KPP-databasen	Databas innehållande kostnadsuppgifter för den specialiserade somatiska och psykiatriska vården samt primärvården.
Nettoårsarbetare	Mått för att mäta antalet anställda omräknat till heltidstjänster.
Nyttorealiserings	Arbetsätt för att identifiera, specificera, planera, realisera och följa upp nyttor som följer av den utveckling vi bedriver.
Parisavtalet	Globalt klimatavtal som trädde i kraft 2016, där kärnan i avtalet är att begränsa den globala uppvärmningen genom att minska utsläppen av växthusgaser.
PO-pålägg	Personalomkostnadpålägg bestående av kostnader för arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och kollektivavtalad pension som läggs på lönen.
Primärvård	Vårdnivå som ska svara för behovet av medicinsk bedömning, behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser
Prisbasbelopp	Belopp som årligen fastställs av regeringen och speglar prisutvecklingen i samhället. Används i en rad olika beräkningar och är bland annat en viktig komponent i beräkningen av pensionskostnader.
Prisindex	Ett mått som visar prisutvecklingen för en grupp varor eller tjänster i en viss region och tidsperiod.
Redundans	Ofta använt begrepp inom IT där extra uppsättningar av utrustning eller samma information lagrad på flera ställen skapar större motståndskraft vid störningar.
Regionbidrag	Den finansiering som regionstyrelsen och de centrala nämnderna får från regionfullmäktige.

Regionsjukhus	Sjukhus som har ansvar för särskilt komplicerade eller sällsynta sjukdomar och skador. I Sverige finns sju regionsjukhus vara Sahlgrenska Universitetssjukhuset är ett.
Resiliens	Förmågan att stå emot och klara av en förändring, samt återhämta sig och vidareutvecklas.
Riksavtalet	Ett avtal som reglerar vad som gäller när en person får vård utanför sin egen region.
Riktade statsbidrag	Statsbidrag som är mer specifika till sin karaktär än de generella statsbidragen. Riktade statsbidrag innehåller krav på motprestation och redovisning.
Robotisering	Även benämnt som Robotic Process Automation eller RPA. Process där en robot tar över uppgifter som tidigare har skötts av en människa.
Räkenskapssammandrag	Statistik från resultat- och balansräkningar samt verksamhetsindelad ekonomisk information som årligen lämnas från kommuner och regioner till SCB
Science park	Västra Götaland har fem science parks som tillsammans utgör ett unikt system för innovation, där små och stora företag, akademi och andra samhällsaktörer kan samlas för att möta aktuella utmaningar och stärka Västsveriges konkurrenskraft.
Skatteunderlag	Samtliga beskattningsbara inkomster.
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner, en medlems- och arbetsgivarorganisation för landets alla kommuner och regioner.
Slutenvård	Hälso- och sjukvård som ges till patient inskriven vid (inlagd på) vårdenhet.
Soliditet	Betalningsförmåga på lång sikt som visar hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital.
Specialiserad vård	Hälso- och sjukvårdsinsatser som kräver mer avancerade åtgärder än vad som kan ges i primärvården.
Styrränta (tidigare reporänta)	Den ränta som Riksbanken och andra centralbanker beslutar om med påverkan på andra räntor i ekonomin.
Stödprocesser	De processer verksamheten har för att tillgodose huvudprocessernas (och ledningsprocessernas) behov av stödjande förutsättningar
Tredjepartsrisker	Tredjepartsrisker kan utifrån ett cybersäkerhetsperspektiv uppstå när digitala leverantörssamarbeten leder till att exempelvis underleverantörer får tillgång till information av känslig karaktär.
TWh	Terawattimme (motsvarande 1 000 gigawattimmar eller 1 000 000 megawattimmar). En TWh motsvarar hushållsel till 200 000 hem under ett år.
Urbanisering	Rörelse av befolkningens flyttmönster i riktning från landsbygd till stadsområden.

Utbedsstruktur	För hälso- och sjukvårdsystemet den struktur för lokalisering av sjukhus, vårdcentraler, tandvårdskliniker, rehabkliniker mm
VR	Virtuell verklighet - datateknik som simulerar verkliga eller påhittade miljöer och vår närvaro och interaktion i dem.
Vård och hälsa	Ingång via app eller hemsida till tjänst där invånaren bland annat kan ta del av kallelser och digitala besök
Öppenvård	Hälso- och sjukvård där patienten inte är inlagd, exempelvis besök på vårdcentral eller mottagning.